Lietas arhīva Nr. K29-1160-20/25
ECLI:LV:RLPT:2020:1210.11089044520.2.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020.gada 10.decembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis M.Tupureins,
rakstveida procesā izskatīja krimināllietu, kurā **/pers. A/, personas kods /personas kods/,** apsūdzēts pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas, 281.panta otrās daļas, 274.panta pirmās daļas.

Aprakstošā daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi visus krimināllietā esošos pierādījumus, tiesa konstatēja, ka /pers. A/ izdarīja svešas mantas iegūšanu ar viltu (krāpšanu), kā arī slēpa savas personas identitāti nolūkā izdarīt noziedzīgu nodarījumu, un proti:

Laika posmā no 2019.gada 10.jūnija līdz 2019.gada 12.oktobrim, pirmstiesas kriminālprocesā precīzāk nenoskaidrotā laikā, /pers. A/, mantkārīgu tieksmju vadīts, nolēma ar viltu, uzdodoties par /pers. B/, iegūt SIA "/nosaukums/" piederošo automašīnu Seat Toledo.

Realizējot savu noziedzīgo nodomu, /pers. A/ 2019.gada 16.oktobrī ap plkst.13.30 ieradās SIA "/nosaukums/" auto placī /adrese/, kur, uzdoties par /pers. B/ un uzrādot /pers. B/ vadītāja apliecību, tādā veidā maldinot SIA "/nosaukums/" amatpersonu par savu personību, noslēdza automašīnas Seat Toledo, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, 2000,00 EUR vērtībā nomas līgumu.

SIA "/nosaukums/" amatpersona, būdama maldināta par /pers. A/ personību un patieso nolūku, pēc nomas līguma noslēgšanas nodeva /pers. A/ minēto automašīnu, pēc kā /pers. A/ ar izkrāpto automašīnu no notikuma vietas devās projām.

Tādā veidā /pers. A/ ar viltu ieguva SIA "/nosaukums/" piederošo mantu 2000,00 EUR vērtībā, kā arī slēpa savas personas identitāti nolūkā izdarīt Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā un 281.panta otrajā daļā.

Turklāt, /pers. A/ tīši izcīnīja dokumentu, kas piešķir tiesības, un proti:

Laika posmā no 2019.gada 1.decembra līdz 2019.gada 31.decembrim, pirmstiesas kriminālprocesā precīzāk nenoskaidrotā laikā, /pers. A/, atrodoties uz ielas Gogoļa ielā 7, Rīgā, tīši izmeta uz ielas /pers. B/ vadītāja apliecību un personas apliecību.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 274.panta pirmajā daļā.

Motīvu daļa

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa, novērtējusi krimināllietas materiālus, secina, ka lieta iztiesājama rakstveida procesā. Tiesa uzskata, ka pēc 2020.gada 24.novembra, kad tika pieņemts lēmums par lietas iztiesāšanu rakstveida procesā, 2020.gada 6.novembrī, kad Ministru kabinets izdeva rīkojumu Nr. 655 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu", valstī būtiski mainījās apstākļi, kuros norit krimināllietu iztiesāšana, tostarp lietu iztiesāšana pirmās instances tiesā. Atbilstoši ārkārtējās situācijas laikā ieviestajam regulējumam, tiesas sēde klātienē notiek krimināllietās, kas saistītas ar nozīmīgu personas tiesību aizskārumu, objektīvu steidzamību, piemēram, gadījumos, kad tiesai likumā noteiktā termiņā jālemj jautājums par drošības līdzekļa – apcietinājuma – piemērošanu vai turpmāku piemērošanu, bet jautājuma izskatīšanu likumā noteiktajā termiņā, objektīvu iemeslu dēļ, nav iespējams nodrošināt attālināti, kā arī lietās, kas saistītas ar valsts noslēpuma aizsardzību. Tāpat krimināllietu iztiesāšana mutvārdu procesā veicama, ja nav iespējama lietas izskatīšana ne rakstveidā, ne attālināti.

Pirmstiesas procesā apsūdzētais /pers. A/ atzina sevi par vainīgu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas, 281.panta otrās daļas un pēc Krimināllikuma 274.panta pirmās daļas, lūdza lietu izskatīt bez pierādījumu pārbaudes, norādīja, ka aizstāvis nebūs nepieciešams.

Tiesa, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu pieņēma lēmumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu tiesas izmeklēšanā.

Vērtējot iespēju noteikt lietas iztiesāšanu mutvārdu vai rakstveida procesā, Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa ievēro Latvijas Republikas Senāta atziņas, kas paustas par tiesas tiesībām atzīt, ka lietā ir pietiekamas ziņas, lai taisītu likumīgu, tiesisku un taisnīgu nolēmumu, vienlaicīgi nodrošinot arī to, ka tiek ievērotas lūguma pieteicēja tiesības uz taisnīgu tiesu *(sk. Latvijas Republikas 2020. gada 6. oktobra lēmumu lietā Nr. SKK-77/2020 (krimināllieta Nr. 11181005715))*. Tiesa, iepazinusies ar judikatūru saistībā ar jautājumiem saistībā ar nepieciešamību nodrošināt gan apsūdzēto tiesības uz taisnīgu tiesu, gan saglabāt tiesisko paļāvību, lemjot par vainīgo sodīšanu, uzskata, ka pirmās instances tiesas iztiesājamā procesa veida izvēle nav izdarāma uz formālu pieņēmumu pamata, bet gan objektīvi izvērtējot visu faktu un apstākļu kopumu. Tiesas rīcībai šajā gadījumā jābūt pamatotai un skaidri saprotamai, jārada pārliecība gan procesā iesaistītajiem, gan plašākai sabiedrībai, ka konkrētajā kriminālprocesā ticis lemts atbilstoši likumu prasībām un pamatojoties uz tieši šajā kriminālprocesā pastāvošo faktu un apstākļu izvērtējumu.

Ņemot vērā iepriekš izklāstītos faktus, apstākļus un secinājumus, Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa uzskata, ka, lai katram procesā iesaistītajam nodrošinātu epidemioloģisko drošību valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā, konkrētais kriminālprocess ir iztiesājams rakstveida procesā, ka apsūdzētā Latvijas Republikas Satversmē, Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā un Kriminālprocesa likumā paredzētās tiesības uz taisnīgu tiesu realizējamas radot gan apsūdzētajam, gan viņu aizstāvim iespēju rakstveidā paust savu viedokli, iesniegt papildu pamatojumu viņu lūgumiem.

2020.gada 24.novembrī Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa visiem procesa dalībniekiem nosūtīja lēmumu par krimināllietas skatīšanu rakstveida procesā.

2020.gada 26.novembrī tiesā saņemts Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas prokuratūras prokurora E.Pastara viedoklis par apsūdzētajam piemērojamo sodu ar norādi, ka prokuroram nav iebildumi pret krimināllietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Apsūdzētais savu viedokli par viņam piemērojamo sodu nav iesniedzis, kā arī nav saņemti iebildumi par krimināllietas skatīšanu rakstveida procesā.

Apsūdzētā vaina viņam izvirzītajās apsūdzībās pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas, 281.panta otrās daļas un 274.panta pirmās daļas ir pierādīta, un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu pierādījumu analīze un uzskaitījums spriedumā netiek dots.

Tiesa atzīst par pierādītu, ka apsūdzētais izdarīja svešas mantas iegūšanu ar viltu (krāpšanu), kā arī slēpa savas personas identitāti nolūkā izdarīt noziedzīgu nodarījumu kā arī tīši izcīnīja dokumentu, kas piešķir tiesības, viņa vaina inkriminētajos noziedzīgajos nodarījumos pilnībā pierādīta, un šādas apsūdzētā darbības kvalificētas pareizi pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas, 281.panta otrās daļas, 274.panta pirmās daļas un par izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem apsūdzētais sodāms.

Pie soda noteikšanas tiesa ņem vērā arī Krimināllikuma 35.pantā definēto soda mērķi, kas ir aizsargāt sabiedrības drošību; atjaunot taisnīgumu; sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu; resocializēt sodīto personu; panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Nosakot apsūdzētajam soda veidu, atbilstoši Krimināllikuma 46.panta otrajai daļai, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētais pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas, 274.panta pirmās daļas, 281.panta otrās daļas ir izdarījis mazāk smagu noziegumu, kas vērsts pret īpašumu un pārvaldības kārtību.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta trešo daļu tiesas izmeklēšanā pārbaudīti apsūdzētā personu raksturojošie dati: dzimis /datums/, Rīgā, Latvijas Republikas pilsonis, nestrādājošs, deklarēta adrese /adrese/, paziņotā adrese /adrese/, ar pamatizglītību, neprecējies, iepriekš tiesāts un sodīts, pēdējo reizi Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 3.jūnija spriedumu pēc Krimināllikuma 262^1.panta pirmās daļas, 180.panta pirmās daļas, piemērojot Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu sodīts ar piespiedu darbu 300 stundām, transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz 3 gadiem. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2020.gada 16.jūnijā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tiesa ņem vērā apstākļus, kuri likumā nav paredzēti, un tiesa atzīst par atbildību mīkstinošu apstākli apsūdzētā vaļsirdīgo atzīšanos noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un izdarītā nožēlošanu visos trīs noziedzīgajos nodarījumos.

Pierādījumu pārbaudes neizdarīšana iztiesāšanā ir procesuāla darbība, kas ir pieļaujama pie apstākļiem, kad apsūdzētais atzīst savu vainu. Apsūdzētais, piekrītot lietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes, ir izmantojis savas tiesības uz sadarbību, ko nosaka Kriminālprocesa likuma 21.pants, ka persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību, var sadarboties ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto amatpersonu, lai sekmētu krimināltiesisko attiecību noregulējumu. Tas, ka apsūdzētais izmanto savas tiesības uz sadarbību vienkāršotāka procesa izvēlē, nav atzīstams par patstāvīgu viņa atbildību mīkstinošu apstākli, bet tiesa ņem vērā pie soda noteikšanas. Šāda atziņa izriet arī no tiesu prakses *(sk. Senāta Krimināllietu departaments nolēmumus lietā Nr. SKK- 232/08)*.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.puktu par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli tiesa atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīga nodarījuma recidīvu.

Tiesas ieskatā, atbildību pastiprinoša apstākļa esamība ir pamats bargāka soda mēra piemērošanai Krimināllikuma panta sankcijas ietvaros un liedz tiesai tiesības piespriest minimālo sodu, jo pēc Krimināllikuma jēgas atbildību pastiprinošu apstākļu esamība jau pati par sevi liedz iespēju tiesai noteikt panta sankcijā paredzēto minimālo sodu (*skat. Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2006.gada 8.februāra lēmumā lietā Nr.SKK01-74/06*).

Turklāt atbildību pastiprinoša apstākļa esamība un agrākā sodāmība izslēdz Krimināllikuma 49. un 55.panta piemērošanu apsūdzētajam.

Papildus tiesa ņem vērā Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā definēto soda preventīvo mērķi, un proti, aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Lemjot jautājumu par soda veidu un mēru apsūdzētajam, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, to, ka iepriekš vairākkārt tiesāts, apsūdzētā atbildību mīkstinoša apstākļa un atbildību pastiprinoša apstākļa esamību, to**,** ka apsūdzētais nožēlo izdarīto.

Tiesa, ņemot vērā spriedumā norādītos konstatētos apstākļus saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otrās daļas prasībām un tos pierādījumus, kas var ietekmēt piespriežamā soda veidu un mēru, ievērojot lietas apstākļus, /pers. A/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, ņemot vērā apsūdzētā personību, atbildību mīkstinošo un pastiprinošo apstākli, to, ka iepriekš ir tiesāts, tiesa atzīst, lai sasniegtu soda mērķi, kas ir sodīt par izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem un panākt, lai apsūdzētais pildītu likumus un turpmāk atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas un soda mērķa sasniegšanai, /pers. A/ ir sodāms ar brīvības atņemšanas sodu Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas, 281.panta otrās daļas un 274.panta pirmās daļas sankcijas ietvaros.

Šāds sods veicinās arī soda prevencijas uzdevumu izpildi. Nosakot reālu brīvības atņemšanas sodu personai, kas apsūdzēta par noziedzīgiem nodarījumiem saistībā ar noziedzīgiem nodarījumiem pret īpašumu un pārvaldības kārtību, tiesa aizstāv valsts un sabiedriskās drošības intereses, valsts ekonomiskās labklājības intereses, lai nepieļautu nekārtības vai noziegumus, kā arī, lai aizstāvētu citu personu tiesības un brīvību. Pastāvot minēto apstākļu kopumam, tiesa secina, ka šāda apsūdzētā cilvēktiesību ierobežošana atbilst Kriminālprocesa likuma mērķim un Kriminālprocesa likuma 12.pantā definētajam cilvēktiesību garantēšanas principam.

Tiesa uzskata, ka ar šādu sodu tiks sasniegts soda mērķis - sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, kā arī panākt, lai notiesātā un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Izskatāmajā lietā tiesa nesaskata iespēju apsūdzētajam piemērot alternatīvos soda veidus, jo iepriekš piespriestie sodi nav bijuši pietiekami, lai apsūdzētais neizdarītu jaunus noziedzīgus nodarījumus.

Tiesa konstatē, ka apsūdzētajam sods ir nosakāms pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmās un otrās daļas noteikumiem, un, ievērojot izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu, skaitu, smagumu un apsūdzētā personību, sods nosakāms daļēji saskaitot piespriestos sodus un tieši ar šāda soda piemērošanu tiks panākts Krimināllikuma 35.panta otrās daļas noteiktais soda mērķis.

Tiesa konstatē, ka apsūdzētajam galīgais sods ir nosakāms pēc spriedumu kopības, saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piektās daļas noteikumiem, un, ievērojot izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, smagumu un apsūdzētā personību, sods nosakāms pilnībā pievienojot sodu, kas noteikts pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 3.jūnija sprieduma. Tiesas ieskatā sods uzskatāms par individuālu un humānu, to nevar uzskatīt par pārāk bargu.

Šajā kriminālprocesā apsūdzētais netika aizturēts.

2020.gada 2.jūlija apsūdzētajam piemērotais drošības līdzeklis – dzīves vietas maiņas paziņošana, atstājams negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanas dienai.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu soda termiņā apsūdzētajam /pers. A/ ieskaitāms daļēji izciestais sods pēc Rīgas pilsētas Vidzemes

priekšpilsētas tiesas 2020.gada 3.jūnija sprieduma - nostrādātās piespiedu darba stundas uz sprieduma taisīšanas dienu, kā arī transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu no 2020.gada 16.jūnija līdz sprieduma spēkā stāšanas dienai.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu, lietiskos pierādījumus: nomas līgumu Nr.37N/2019, transportlīdzekļa nodošanas – pieņemšanas aktu, kas glabājas pie kriminālprocesa materiāliem, atstāt glabāšanai pie kriminālprocesa materiāliem.

Cietušo un procesuālo izdevumu lietā nav. Arests mantai nav uzlikts.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499., 520.pantu, Ministru kabineta 2020.gada 6.novembra rīkojumu Nr.655 5.19.5.punktu, tiesa

n o s p r i e d a

atzīt par vainīgu /pers. A/, personas kods /personas kods/, noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) mēnešiem.

Atzīt par vainīgu /pers. A/, personas kods /personas kods/, noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 281.panta otrajā daļā un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem.

Atzīt par vainīgu /pers. A/, personas kods /personas kods/, noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 274.panta pirmajā daļā un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu galīgo sodu /pers. A/ noteikt pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, un sodīt brīvības atņemsānu uz 7 (septiņiem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, pēc spriedumu kopības, šajā spriedumā noteiktajam sodam pilnīgi pieskaitīt sodu, kurš noteikts ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 3.jūnija sprieduma un **galīgo sodu /pers. A/ noteikt – brīvības atņemsānu uz 7 (septiņiem) mēnešiem, piespiedu darbu uz 300 (trīs simti) stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 (trīs) gadiem.**

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu soda terminā ieskaitīt daļēji izciesto sodu pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 3.jūnija sprieduma - nostrādātās piespiedu darba stundas uz sprieduma taisīšanas dienu, kā arī transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu no 2020.gada 16.jūnija līdz sprieduma spēkā stāšanas dienai.

Soda izciešanas sākumu skaitīt no /pers. A/ aizturēšanas brīža.

Drošības līdzekli – dzīvesvietas maiņas paziņošana atstāt negrozītu līdz spriedums stāsies likumīgā spēkā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu, lietiskos pierādījumus: nomas līgumu Nr.37N/2019, transportlīdzekļa nodošanas – pieņemšanas aktu, kas glabājas pie kriminālprocesa materiāliem, atstāt glabāšanai pie kriminālprocesa materiāliem.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijā, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta ceturto daļu tikai daļā par tiesas piespriesto sodu, kompensāciju vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem, iesniedzot apelācijas sūdzību vai protestu Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Pilns sprieduma teksts pieejams 2021.gada 11.janvārī.

Tiesnesis **M.Tupureins**